

Vooraf

Een boek over Leeszaal Rotterdam West moet beginnen met een dankwoord. De Leeszaal wordt op dit moment gemaakt met 90 vrijwilligers en als we alle mensen vanaf het begin meetellen, komen we uit op zo'n 120. De namen staan hiernaast. In de situatiebeschrijvingen in dit boek gebruiken we soms gefingeerde namen. Dit boek gaat over hun, of beter gezegd ons werk; onze ideeën, inzet, bezigheden, aanpak, omgang en enthousiasme. Het is niet bedoeld als eerbetoon, het is een analyse van hoe de Leeszaal gerealiseerd wordt, maar al denkende en schrijvende beseften we nog meer wat wij met elkaar presteren. Petje af voor iedereen en dank voor de samenwerking. Ook danken wij de vele topfotografen voor de mooie plaatjes die ze de afgelopen twee jaar in de Leeszaal geschoten hebben en die ze gratis voor dit boek hebben afgestaan. Hun namen staan in het colofon. En we danken Karin ter Laak voor de mooie vormgeving. We danken de mensen die desgevraagd een tekst hebben bijgedragen, de andere stemmen hebben we hen genoemd, bijzondere aanvullingen op ons verhaal die alleen zij maar konden schrijven. Hun namen staan bij het desbetreffende stuk. We danken de kritische lezers van eerdere versies van de verschillende hoofdstukken: Karin Blom, Klaas Hekman, Astrid Huygen, Arnold Reijndorp, Justus Uitermark en Sander Zweerts de Jong. Het is niet eenvoudig om een proces waar je zelf middenin zit, scherp te krijgen. Jullie hebben ons echt verder geholpen. En we danken de sponsors van dit boek: Stichting Atelier Rochussen, Stichting Solidaridam, Stichting Doen en gemeente Rotterdam. En ten slotte zouden we ook nog elkaar kunnen bedanken. We leerden elkaar kennen door de Leeszaal. We blijken ondanks ons leeftijdsverschil van dertig jaar behoorlijk uit hetzelfde hout gesneden: het praktische oplossingsgerichte, het onderzoekende, de alledaagse diplomatie en het rebels optimisme. Tegelijkertijd zorgen onze verschillen, in combinatie met wat er elke dag weer in de Leeszaal gebeurt en wat wij daar dan weer over bedenken, voor vrolijke en inspirerende uitwisselingen. Ook dat maakt het werken in en aan de Leeszaal, en aan dit boek erover, heel erg de moeite waard. Het uitvinden van de Leeszaal gaat dus gewoon verder.

Maurice Specht, Joke van der Zwaard

Deequ, Ahmed, Mohamed, Joke-Minke, Joharrah, Sat Chen, Kenan, Lena, Lies, Anne, Christine, Osman, Helma, Katinka, Ruud, Betty, Adelina, Halida, Marcelina, Sarah, Muzaffer, Muharrem, Paul, Zehong, Heleen, Dorina, Jeroen, Patrick, Klaas, Rick, Alexander, Freek, Isman, Kaatje, Peter, Ellen, Corrie, Wilma, Karin, Ans, Hilly, Xiomara, Marc, Ai Chu, Jan, Neline, Trudy, Famke, Irma, Bea, Ahmad, Corrie, Hajed, Arda, Laura, Ruben, Miranda, Angelique, Willem, Rinia, Martin, Florence, Serdal, meneer Shao, Abshir, Maurice, Matthew, Marie-José, Bai Li, Henk, Nick, Irene, Ritsaart, Lida, Annemie, Erica, Selma, Joke, Maurice, Jeanet, Frans, Zeynep, Merel, Lin Ying, Lianne, Bouchra, Fatna, Maria, Salah, Bertie, Froukje, Martha, Khalid, Najat, Delicia, Lucia, Marlouke, Nadia, Shirley, Sander, Sanaa, Oumaima, Dietha, John, Jian Fen, Mei Yin, Betty, Magdalia, Marc, Pein, Damien, Erica, Selma, Anja, Kewei, Aoxue, Theo, Frank, Mlungisi, Pedro